

Sakatin monimetalliesiintymän kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus

Anglo American -konserniin kuuluva AA Sakatti Mining Oy suunnittelee Sakatin monimetalliesiintymän hyödyntämistä. Malmin louhintamäärä on noin 1,25 -1,8 miljoonaa tonnia vuodessa. Kaivoksen toiminta-aika on noin 20 vuotta. Päätuotteita ovat erilliset kupari- ja nikkelirikasteet. Hankealue sijaitsee Sodankylän kunnassa noin 15 km kuntakeskuksesta koilliseen Kitisen itäpuolella. Sakatin esiintymä sijoittuu Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen ja soidensuojelualueen (Viiankiaapa) länsilaidalle. Pääesiintymä ja satelliittiesiintymä NE sijaitsevat syvällä kalliiossa Viiankiaavan alapuolella. Tehdasalue sijoittuu Kuusivaaraan. Kaivosalueelle tarvitaan uusi yhdystie. Kaivos liitetään kantaverkkoon Vajukosken kytkinasemalla uudella Kitisen länsipuolisella 25 km pituisella 110 kV voimajohdolla. Rikaste kuljetetaan maantiekuljetuksina Kemin tai Oulun satamaan tai Kemijärven rautatieteterminaaliin.

Hankkeen suunnitteluun sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 252/2017) mukaista YVA-menettelyä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA-selostus) esitetään tiedot hankkeesta, vaihtoehdoista ja arviointi todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista. Hankkeen vaikutuksista on tehty luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittama Natura-arviointi.

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja. Myös joissakin muissa asioissa on vaihtoehtoja. Toteutettava vaihtoehto voi olla yhdistelmä arvioiduista vaihtoehdoista.

Vaihtoehto 0: Kaivoshanketta ei toteuteta

Vaihtoehto 1: Kaivoksen sisäänkäynti on Kuusivaaran tehdasalueella. Pastalaitos rakennetaan maanalaiseen kaivokseen. Malmi nostetaan maan päälle hihnakuljettimella suoravinotunnelissa ja lyhyen matkan maan päällä välivarastoalueelle.

a) Suoravinotunneli sijaitsee valtaosin Viiankiaavan länsipuolella, esiintymän lähellä Viiankiaavan alapuolella.

b) Suoravinotunneli sijaitsee Viiankiaavan alapuolella.

Vaihtoehto 2: Kaivoksen sisäänkäynti on Pahanlaaksonmaalla. Pastalaitos rakennetaan maan päälle Pahanlaaksonmaan eteläosaan. Kuusivaaran tehdasalueen ja Pahanlaaksonmaan välille rakennetaan huoltotieyhteys. Malmi siirretään huoltotien yhteyteen sijoitettavalla koteloidulla hihnakuljettimella Kuusivaaran tehdasalueen välivarastolle.

a) Kulkuyhteys kaivokseen spiraaliviotunnelin kautta. Malmi nostetaan maan päälle pystykuilun kautta kuilunostimella. Nostotorni rakennetaan Pahanlaaksonmaan eteläosaan.

b) Malmi nostetaan maan päälle hihnakuljettimella mutkavinotunnelissa, jossa on myös kulkuyhteys.

Vaihtoehto 3: Kaivoksen sisäänkäynti on Pahanlaaksonmaalla pohjoisempana kuin VE2:ssa. Huoltotieyhteys ja malmin siirto Kuusivaaraan kuten vaihtoehdossa 2.

a) Pastalaitos rakennetaan maan päälle Pahanlaaksonmaan eteläosaan. Kulkuyhteys kaivokseen spiraaliviotunnelin kautta. Malmi nostetaan maan päälle pystykuilun kautta kuilunostimella. Nostotorni rakennetaan Pahanlaaksonmaan eteläosaan.

b) Pastalaitos rakennetaan maan päälle Pahanlaaksonmaan pohjoisosaan. Malmi nostetaan maan päälle hihnakuljettimella mutkavinotunnelissa, jossa on myös kulkuyhteys.

Matalarikkisen rikastushiekan läjitystapa: Kaikissa päävaihtoehdoissa **a)** kuivaläjitys kahdessa vierekkäin sijaitsevassa erillisessä lohossa, **b)** märkäläjitys yhdellä alueella.

Raakaveden otto ja puhdistettujen jätevesien purkaminen: Raakavesi otetaan Kitisestä, pohjoisempi vaihtoehto Kuusivaarankummun kohdalla ja eteläisempi Kotisuvannon kohdalla. Purkupaikka sijaitsee Kelukosken altaassa A) Porokota (purkuputki tehdasalueelta rantaan ja upotetaan n. 300 metriä Kitisen pohjaan) tai B) Kelukoski (alavaihtoehdoissa a purkuputki rakennetaan maanalaisena tehdasalueelta yhdystien yhteyteen ja alavaihtoehdoissa b upotetaan Kitisen pohjaan noin 5,3 km).

Yhdystie ja silta: Eteläisessä vaihtoehdossa (VEa) rakennetaan uusi silta Kelujoen yli ja yhdystie liittyy Sodankylän itäpuolella valtatie 5 uuteen linjaukseen. Pohjoisessa vaihtoehdossa (VEb) yhdystie liittyy valtatiehen 4 Myllyojan pohjoispuolella ja Kitisen yli rakennetaan uusi silta.

Nähtävillä olo

Arviointiselostus on nähtävillä 16.12.2020-12.2.2021 seuraavissa paikoissa:

- sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/SakatinkaivosYVA
- Sodankylä kunta, Jäämerentie 1, Sodankylä
- Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Hallituskatu 3 B, Rovaniemi

Arviointiselostukseen voi tutustua Sodankylän kunnankirjastossa, Jäämerentie 1, Sodankylä.

Lapin ELY-keskus antaa arviointiselostuksesta yhteysviranomaisen perustellun päätelmän, joka sisältää lausunnot Natura-arvioinnista, kahden kuukauden kuluessa nähtävilläolon päätyttyä. Perustellussa päätelmässä esitetään samalla yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä. Perusteltu päätelmä julkaistaan sähköisesti www.ymparisto.fi/SakatinkaivosYVA ja pidetään nähtävänä toistaiseksi tai ainakin YVA-menettelyn ajan.

Arviointiselostusta esitellään ja siitä voi keskustella yleisötilaisuudessa **tiistaina 19.1.2021 klo 16:30** alkaen Sodankylän kunnanvirastossa (Jäämerentie 1). Koronatilanteen vuoksi tilaisuus järjestetään myös internetissä ja siihen voi liittyä yllä mainitulla verkkosivulla olevan linkin kautta.

Mielipiteiden esittäminen

Arviointiselostuksesta voi esittää mielipiteitä ja antaa lausuntoja kirjallisesti toimittamalla ne **viimeistään 12.2.2021** Lapin ELY-keskukseen postitse Hallituskatu 3 B, Rovaniemi tai sähköpostitse: [kirjaamo.lappi\(at\)ely-keskus.fi](mailto:kirjaamo.lappi(at)ely-keskus.fi)

Lisätietoja antavat:

Hanke: Ulla Syrjälä puh.040 480 1820 (AA Sakatti Mining Oy)

Vaikutusten arviointi: Pasi Vahanne puh. 040 575 3132 (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy)

YVA-menettely: Leena Ruokanen, puh. 0295 037 513 ja Hannu Raasakka puh. 0295 037 500 (Lapin ELY-keskus)

Rovaniemellä 15.12.2020

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus